

Primula frondosa

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De correcte wetenschappelijke naam is *Primula frondosa* (Janka), voor het eerst gepubliceerd in 1873. De geslachtsnaam *Primula* is afgeleid van het Latijnse verkleinwoord van *primus* ('eerste'), wat verwijst naar de vroege bloei in de lente. De soortaanduiding *frondosa* is Latijn voor 'bladerrijk' of 'belommerd', wat verwijst naar de dichte rozet van bladeren en de bepoederde onderzijde van het blad. Een algemene naam is Kussenprimula of Balkanprimula.

Taxonomie

Primula frondosa is een kleine, overblijvende, kruidachtige plant uit de Sleutelbloemfamilie (*Primulaceae*). De soort wordt ingedeeld in de sectie *Aleuritia* (synoniem *Farinosae*), waartoe ook bepoederde soorten behoren zoals *P. farinosa*.

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Ericales*
- Familie: *Primulaceae*
- Geslacht: *Primula*
- Sectie: *Aleuritia*
- Soort: *Primula frondosa*

Synoniemen

Een botanisch synoniem dat in de literatuur wordt aangetroffen, is *Aleuritia frondosa* (Janka) Soják. Dit synoniem weerspiegelt een alternatieve indeling binnen de familie *Primulaceae*. De naam wordt echter niet algemeen geaccepteerd.

Variëteiten en cultivars

Primula frondosa wordt over het algemeen als de botanische soort in de handel aangeboden, vooral onder liefhebbers van rotsplanten. Dit komt doordat het een zeer specifieke en gewilde dwergsoort is voor alpine tuinen. Er zijn geen breed erkende of veelvuldig genoemde cultivars van *P. frondosa*. De soort zelf is uniform qua bloemkleur, maar wordt soms in subsoorten onderverdeeld, zoals *Primula frondosa* subsp. *frondosa* en *Primula frondosa* subsp. *exigua* (Velen.) O.Schwarz.

Familie

De plant behoort tot de familie *Primulaceae*, de Sleutelbloemfamilie. Leden van deze familie, zoals de *Primula*'s, staan bekend om hun vroege bloei en hun voorkeur voor koele, vochtige omstandigheden.

Hoogte

Primula frondosa is een lage, kussenvormende vaste plant. De bladeren vormen een basale rozet die dicht bij de grond blijft. De slanke bloemstelen reiken tot een maximale hoogte van 10 tot 15 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen staan in een dichte, veelbloemige tros of scherm aan de top van de bloemstengel. De kleur van de bloem is aantrekkelijk mauve-rose of lila-blauw. De bloem heeft een opvallend wit tot geel hart. De bloemen hebben een trompetvormige kroon.

Bladkleur

De bladeren zijn middelgroen, ruw, omgekeerd eirond tot spatelvormig en gerimpeld aan de bovenzijde. Het meest kenmerkende is de witte of bleekgele *farina* (meelachtige bepoedering) op de onderzijde van de bladeren en op de bloemstengels, wat een lichtgrijze of zilverachtige tint aan de plant geeft.

Bloeiperiode

Primula frondosa is een vroege voorjaarsbloeier. De bloeiperiode valt doorgaans in april en mei.

Standplaats

Deze soort vereist een specifieke standplaats om goed te gedijen. De plant heeft een plek nodig in de lichte schaduw of halfschaduw. De grond moet goed doorlatend zijn, maar toch vochthoudend, vooral in het voorjaar en de vroege zomer. In de winter is een drogere standplaats gewenst om rot te voorkomen. De grond dient matig voedselrijk en bij voorkeur kalkvrij of neutraal te zijn. Hij is uitermate geschikt voor rots- en alpiene tuinen.

Herkomst

Primula frondosa is endemisch in een zeer beperkt gebied in Centraal-Bulgarije, met name in het Stara Planina (Balkangebergte). Het is een zeldzame plant in het wild.

Soort gewas

Het is een meerjarige, kruidachtige plant (*herbaceous perennial*) en wordt gerekend tot de alpine planten. Het is een kussenvormende, laagblijvende soort.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad. Net als veel andere *Primula*-soorten zijn de zaden koudkiemers en hebben ze een periode van koude stratificatie nodig voor een goede kieming. Oudere pollen kunnen ook voorzichtig worden gedeeld na de bloei.

Klimaatzone

Primula frondosa is zeer winterhard, passend bij zijn herkomst in het hooggebergte. De plant verdraagt een temperatuur tot ongeveer -20°C en is geschikt voor USDA hardheidszone 4 tot 7.

Insecten

Als vroege voorjaarsbloeier biedt *Primula frondosa* nectar en stuifmeel aan de eerste vliegende insecten. De bloemen trekken wilde bijen en hommels aan. Sleutelbloemen in het algemeen zijn ook waardplanten voor de larven van bepaalde Lepidoptera (vlinders) en mineervliegen.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:701951-1>

<https://www.shootgardening.com/plants/primula-frondosa>

<https://americanprimrosesociety.org/primula-101/starter-list-of-primula/>

<https://tuinadvies.nl/plantengids/12415/primula-frondosa>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Frondosa>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Primula</i> (eerste); <i>frondosa</i> (bladerrijk/belommerd). Algemene naam: Kussenprimula.
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Ericales, Familie: Primulaceae, Geslacht: Primula, Sectie: Aleuritia, Soort: Primula frondosa</i>
Synoniemen	<i>Aleuritia frondosa</i> (Janka) Soják.
Variëteiten en cultivars	Geen breed bekende cultivars; wel botanische onderverdelingen (subsp. <i>frondosa</i> , subsp. <i>exigua</i>).
Familie	<i>Primulaceae</i> (Sleutelbloemfamilie).
Hoogte	10 tot 15 centimeter.
Bloemkleur	Mauve-roze tot lila-blauw met een geel of wit hart.
Bladkleur	Groen (bovenzijde), wit bepoederd (<i>farinose</i>) aan de onderzijde.
Bloeiperiode	April tot en met mei.
Standplaats	Lichte schaduw/halfschaduw; vochthoudende, goed drainerende, kalkvrije grond (rotsplant).
Herkomst	Centraal-Bulgarije (endemisch in het Balkangebergte).
Soort gewas	Meerjarige, kruidachtige plant (<i>herbaceous perennial</i>), alpine plant, kussenvormend.
Vermeerderingswijze	Zaad (koudekiemer), delen van de pollen.
Klimaatzone	USDA zone 4 tot 7.
Insecten	Trekt bijen en hommels aan (vroeg nectarbron).